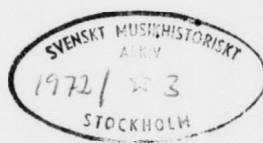
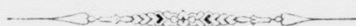


SVENSK
MUSIKTIDNING.

FÖRSTA ÅRGÅNGEN.

1881.



STOCKHOLM.
HUSS & BEERS MUSIKHANDEL
1881.

INNEHÅLL.

Biografier:

Med porträtt:		Sid.
Arnoldson Oscar, af <i>A. L.</i>	4	109
Berwald Franz, af <i>L. N.</i>	133	
Bizet Georges	29	
Brahms Johannes, efter L. Köhler	77	
Delibes Léo, af <i>K.</i>	13	
Essipoff Annette, af <i>S. S.</i>	183	
Liszt Franz, efter L. Ramann	93	
Nilsson Kristina, af <i>A. L.</i>	149	
Popper David, af <i>Ch. Kjerulf</i>	101	
Rubinstein Anton	21	
Strauss Johann	45	
Thomas Ambroise, af <i>K.</i>	37	
Thursby Emma, af <i>H.</i>	141	
Vieuxtemps Henri, af <i>F. H.</i>	117	
Wieniawski Joseph, af <i>N. K.</i>	61	
Utan porträtt:		
Acharius Silvio	190	
Duvernoy Alphonse, af <i>K.</i>	2	
Gille J. E.	170	
Lindblad Otto, ur J. T.	178	
Dödslistor: 28, 44, 59, 76, 92, 108, 123, 139, 156, 173, 191.		

Historia, Estetik, Teknik:

Beethoven och Giulietta Guicciardi, efter Thayer	22, 30
Chopins metod och föredrag, efter Kleczynski	62, 69
Den gamla folksången, af <i>F. H.</i>	79
En brevsamling från Berlioz	154, 159
Hebreernas musik	110
J. Stockhausens årsberättelse om sin sängskola	150
Konsertväsendet i förra århundradet, af <i>Bob.</i>	168, 175.
La serva padrona, efter Schletterer	167
Marseillaisen och dess författare af <i>F. H.</i> ...	55
Mellanaktsmusik, efter Liszt	97
Musiken en folkmakt	64
Musiken i hemmet och ungdomens musikaliska uppfostran, efter A. Hennes	80
Musikens etiska verkan	177, 184
Musikföreningen	38
Något om orkestrar och deras ledning, efter R. Wagner	125
Något om reminiscenser, efter H. Schmidt ...	89
Några ord om musikkonservatorier, efter Lobe ..	104
Några tal ur akustiken	50
Om det ensidiga studiet af harmonilära	113
Om oratoriet	85
Operans inflytande på kompositionstekniken ..	48
Operans uppkomst och betydelse, efter Schelle ..	14
Sonatens historiska utveckling, efter S. Bagge ..	120, 128, 135.
Stradellas kyrkoaria, efter Ambros	17
Till frågan om ett nytt notsystem, af <i>H. C.</i> ..	81
Ur den komiska musikens häfder	195
Ur notskriftens historia, af <i>Siegfried Saloman</i> ..	46, 53
Är svenska folkvisan genuin eller icke?, af <i>A. L.</i>	170

Kritik, Analyser:

	Sid.
Audiatur et altera pars, af <i>S. S.</i>	162
August Södermans messa, af <i>A. L.</i>	95
Berlioz' Damnation de Faust	7
Från scenen och konsertsalen, af <i>A. L.</i> 34, 137	
" " " " <i>B.</i> 49, 57, 88	
" " " " af <i>h</i> — 171, 178, 190, 199	
" " " " <i>St.</i> 7, 17, 26, 64, 74, 82	
Genmäle, af <i>gg</i> —, med svar af <i>A. L.</i>	72
" " <i>A. L.</i>	189
Harald der Wiking	189
Jean de Nivelles, af <i>St.</i>	2
Kristina Nilsson som Margareta, af <i>h</i> —	161
L'étoile du nord, efter Hanslick	185
Louise Pyk i Köbenhavn, af <i>Ch. K.</i>	160
Mozarts bearbetning af Messias, efter R. Franz ..	142
Musikföreningens konsert (Cherubini, Bach), efter Bellasis och Spitta	186
Musikpressen, af <i>A. L.</i> ... 6, 56, 123, 189, 196	
Om debutantism och dilettantism, af <i>c</i> —	86
Om operasångares spel, efter H. Hoffmann ...	24
Om våra librettoöversättningar, af <i>A. L.</i> ... 31, 38	
Thursbykonserterna, af <i>En publikan</i>	153
Victoriamusik, af <i>A. L.</i>	155
Våra konstförhållanden, ur »Ur dagens krönika»	130

Poem:

Den högste? af <i>A. L.</i>	48
Natur och konst, efter Goethe, af <i>A. L.</i>	31
Spanska visor, efter Geibel och Heyse, af <i>H. Molander</i>	197
Tannhäuser i Tyrolen	136

Korrespondenser:

Amsterdam, af <i>Am. Maier-Röntgen</i>	42
Berlin, af <i>H.</i>	75
Jönköping, af <i>O.</i>	59, 83, 90, 172
Kristiania, af <i>S.</i> 19, 35, 51, 66, 83, 99, 115, 130, 146, 163, 179, 200.	
Kristianstad, af <i>J. K—r</i>	130, 155, 201
Köbenhavn, af <i>X. Y.</i>	8, 19
" " <i>St.</i>	58
" " <i>Ch. Kjerulf</i>	164
Landskrona, af <i>Hg</i>	51, 67
Leipzig, af <i>H.</i>	106, 115
London, Tre månader i, af <i>H. Beyer.</i> ...	145, 152
Lund, af <i>n</i>	83
" " <i>Hg</i>	201
Upsala, af <i>H. A. Ö.</i>	8, 43, 66, 138, 201
Venersborg, af <i>S—e</i>	42, 163
Wiesbaden	66

Noveller, Kåserier, Småplock:

Claquens uppkomst	179
Den första hvita frun, efter de Pontmartin ...	111
Den kurerade tenoren	195
Den misslyckade klarinettkonserten	160

	Sid.
Den siste mohikanen, efter M. Roeder	98
En lektionskväll hos Leschetitsky, af <i>E. A.</i> ..	102
En middag hos Beethoven	71
En märkvärdig hedersborgare, efter M. Roeder ..	121
En operaföreställning i Helsing—, af <i>E. A.</i> ..	41
Ett besök hos Jenny Lind, af <i>H. B.</i>	176
Förhoppningar, af <i>En publikan</i>	144
Genom en gammal spelmamsells glasögon, af <i>Ellen A.</i> ..	25, 33
Henri Herz i San Francisco	34
I djefvulens namn	114
Mozarts klavér	168
Mozarts Trollflöjten	6
Något om musiken i våra hem, af <i>Ellen A.</i> 187, 197.	
Ole Bull i London, efter Jonas Lie	119
Ole Bull i Paris, efter Jonas Lie	126
Om mångskrifveri	194
Paganini och träskon	88
Patti och Nicolini	152
Pauvre Jacques	196
Program till det första uppförandet af Skapelsen (facsimile)	68
Tre logeminnen, af <i>V. S.</i>	15
Ur Joseph Haydns lif	137, 142
Ur Rogers dagbok	48
Violinens ålder	179

Anekdot	50
Aforismer	181
Beriktigande	99
Breflådor	28, 36, 44, 52, 67, 173
Notiser 8, 19, 27, 35, 43, 51, 59, 67, 76, 83, 90, 99, 107, 123, 131, 138, 146, 155, 162, 172, 179, 191, 201.	
Tillkännagivande af <i>Ch. Kjerulf</i>	26
" " Tidning för kyrkomusik	179
" " <i>C. E. S.</i>	196

Musikalier:

	Sid. i noterna.
Acharius Silvio, Preludium	61
Aulin Walborg, Ynglingen af Runeberg	37
Bergenson Aron, Romans	45
Delibes Léo, Kupletter ur Jean de Nivelles ...	15
Hagman O. F., Den gamla salsklockan	57
Hallström Ivar, Arioso ur Silfverringen	1
Jacobsson J., Menuett	5
Massé V., Syvisa ur Jeannettes bröllop	18
Meissner Hjalmar, Tre pianostycken ... 65, 67, 70	
Nordqvist Conrad, Tre polskor för piano 29, 33, 34	
Norman Ludvig, Klagan	9
Rubinstein Ant., Serenad	13
Sjögren Emil, Det vet ingen af Topelius	10
" " Ur »Les orientales» af Hugo	25
Strauss Joh., Vals ur Drottningens spetsnäsduk ..	21
Suppé Fr. v., Vals ur Donna Juanita	7
Toby H. P., Polka Hongroise	49
Torsell O., »Jord och himmel jag», solo m. kvartett	17
Ölander P. A., Kupletter ur Blenda	40
" " Romans ur Blenda	41



N:o 1.

Redaktion:
ADOLF LINDGREN.
FR. VULT von STEIJERN.

Stockholm den 1 Jan. 1881.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Kvartal 2 kr. Lösnr 25 öre.
Lösnr med musikbilaga 50 öre.

Årg. I.

Anmälan.

Svensk Musiktidning anmäler härmed sin första årgång till prenumeration.

Länge har i vårt land gjort sig gällande behovet af ett sjelfständigt periodiskt organ, egnadt att här bevaka musikens i allmänhet och särskildt den inhemska tonkonstens intressen i hela deras omfång.

Vår föregångare, »Necken», har sökt att i sin mån fylla detta behof, och ställt såsom sin uppgift »att meddela sina läsare allt af större vikt som tilldrager sig inom musikverlden, så väl här som i utlandet; populära uppsatser i musikens teori, dess estetik och historia; porträtt af in- och utländske konstnärer jemte skildringar ur deras lif och verksamhet; i hvarje nummer minst ett, företrädesvis lätt musikstycke — —; anekdoter, musikaliskt-humoristiska skisser, m. m.»

Då **Svensk Musiktidning** nu, i sträfvandet till ofvan nämnda mål, vågar bedja sina läsare om samma välvilja som i så rikt mått kommit denne vår föregångare till del, vilja vi, med någon förändring och utvidgning samt med betydligt förstärkta krafter, adoptera hans program, och önska äfven vi söka oss väg »till hvarje musikaliskt hem, till hvarje tonkonstens idkare och vän.»

Svensk Musiktidnings format bliver det samma som »Neckens», äfvenså antalet nummer (nemligen tvenne i månaden). För det obetydligt höjda priset hoppas vi kunna bjuda mer än tillräckligt vederlag redan deruti, att musikstyckena ej komma att meddelas inuti tidningen — hvarigenom de inkräkta på textutrymmet — utan tid efter annan, med minst fyra sidor i månaden, i form af särskilda bilager, så ordnade, att abonnenten, genom att vid årets slut samla och inbinda dem, erhåller så godt som gratis en pryddig notbok, innehållande en mängd så väl svenska originalkompositioner som ock utländska, de senare företrädesvis ur de samtidigt i hufvudstaden gifna operor och operetter.

Porträtten utföras af framstående artister, och för tidningens eleganta utstyrsel i sin helhet torde Ivar Hæggströms officin, från hvilken den utgår, utgöra en tillräcklig borgen.

Texten skall söka tillgodose så väl fackmannens som diletterantens behof af teoretisk läsning. Att en sådan läsning, vid sidan af musikens praktiska både utöfvande och njutande, är nödvändig, torde nu mera vara allmänt insedt och erkänt. En exekutör kan icke föredraga ett stycke i den rätta stilen utan att känna till dess historiska förutsättningar; en åhörare kan icke till fullo uppskatta en komposition, om han icke har något begrepp om vare sig musikalisk estetik i allmänhet eller den för samma komposition egendomliga skönhetsarten. I nämnda syfte skola

originaluppsatser omvexla med öfversättningar och bearbetningar, solidare artiklar med lättare förströelselektyr. Sorgfälliga kritiker och analyser skola egnas åt hufvudstadens musikföreteelser och åt musikpressen; för korrespondenser från de större landsortsstäderna äfvensom från Norge, Danmark, Finland och åtskilliga af utlandets större städer har red. satt sig i förbindelse med framstående brefskrifvare; notiser skola dessutom meddelas både från utlandet och svenska landsorten, hvilken senare vi äfven hoppas kunna intressera genom att egna tillbörlig uppmärksamhet åt den viktiga koralfrågan.

För bidrag dels till text-, dels till musikafdelningen har red. att påräkna medverkan af en mängd framstående pennor, bland hvilka vi tills vidare tillåta oss nämna: **Fritz Arlberg, Ivar Hallström, Conrad Nordqvist, Ludvig Norman, Emil Sjögren, Wilhelm Svedbom**, hvarjemte red. för öfrigt hoppas på benägen medverkan af alla som intressera sig för **Svensk Musiktidning** och dess uppgift.

Svensk Musiktidning utkommer med ett nummer om minst åtta sidor stor kvart — oberoende de talrika musikbilagorna — den 1:sta och 15:de i hvarje månad.

Priset är, postarvodet inberäknadt:

för helt	år	kroner	6.
» halft	»	»	4.
» fjerdedels	»	»	2.

Lösnummer med musikbilaga 50 öre, utan dito 25 öre.

Prenumeration mottages i Stockholm å »Svensk Musiktidnings» byrå: **Huss & Beers Musikhandel, Gustaf Adolfs torg N:o 8**, af tidningens ombud, hos hrr bok- och musikhandlare och å de vanliga tidningsutdelningsställena; för landsorten samt Norge, Danmark och Finland genom tidningens ombud, å postanstalterna och i bokhandeln.

Hvar och en som till Svensk Musiktidnings expedition, **Huss & Beers Musikhandel**, insänder prenumerationsbelopp för eller bevis från vederbörande postanstalt på erlagd prenumeration för minst 5—9 ex. erhåller antingen ett friex. eller 10 % af beloppet; för 10 ex. eller derutöfver erhålles 20 % prov. eller motsvarande friex.

Annonspris 30 öre pr petitrad.

Eleganta presentkort äro från och med den 10 Dec. tillgängliga i Huss & Beers Musikhandel samt hos öfrige hrr bok- och musikhandlare i Stockholm. Försändas till landsorten enligt requisition.

Adolf Lindgren. Fr. Vult von Steijern.
Redaktörer.

Huss & Beer.
Förläggare.

Fransk musik och franska musiker.

(Från vår pariserkorrespondent.)

I.

Alphonse Duvernoy.

Paris den 26 nov.

Vi känna allesammans, vi nordbor, den tyska musiken från början till slut. Vi känna den måhända till och med i viss mån bättre än vår egen, i alla händelser ha vi större respekt för den. Våra förfäder trodde att den var den enda i världen, och med vår gränslösa vördnad för auktoriteten hafva vi naturligtvis bevarat vår barnatro i detta fall. Af tusen nothäften som komma till oss äro de niohundra nittionio tyska, det tusende från andra länder.

Jag tillåter mig begagna min vistelse i Paris för att då och då göra »Svensk Musiktidnings» läsare uppmärksamma på att det också finnes något till i världen som heter fransk musik. Ty hvad känna mina goda landsmän i hela Skandinavien, om de vilja vara ärliga, egentligen till af denna? Offenbach och Lecocq, voilà tout?*) Men att identifiera den moderna franska musiken med Offenbach och Lecocq är det samma som att identifiera det moderna Frankrike med Napoleon III och hofvet i Tuilerierna. Man är, när man gör detta, ej blott tio år efter i tiden, men tio år som betyda en evighet.

Med kejsardömet fall, föll äfven hela det gamla Frankrike. Ett helt och hållet nytt Frankrike har uppstått, hvilket, likt fogel Fenix, står i begrepp att höja sig ur ruinerna. Ej blott politiskt och socialt går man med stora steg framåt mot en ny samfundsordning; andens och konstens män ställa sig med ej mindre ifver, med ej mindre energi under de nya idéernas fanor, och rörelserna inom deras värld, som inom den politiska, bebåda gryningen af en ny tid.

Den har ett omätligt företräde denna tid: den är vår; den har blod i sig af vårt blod, tankar och sträfvanden af våra egna tankar och sträfvanden. Men den har ännu något mera, den har hvad dess föregångare saknade; den har hänförelsen. Och hänförelsen är den friska, med lifskraft mätade vårmylla hvari talangen spirar upp och växer. Han kan stundom skjuta vattenskott, när denna jordmän har allt för stark drifkraft. Men hvad mera? För dessa finnas alltid trädgårdsknifvar till reds, nog skarpa att skära bort dem. Hufvudsaken är att han också skjuter grenar, som växa ut och få blad och krona och skugga. För den som älskar talangen är det en lycka att lefva i Frankrike under denna tid. Han ser honom välla fram från alla sidor. Väl är han ung ännu, men för ungdomen bringa åren råd.

Också inom musikvärlden existerar det ett nytt Frankrike, med nya sträfvanden och nya män. Det är dem jag i dessa små skizzer vill väcka lust att göra bekantskap med. Delibes, Serpette, Lacome, Coedès, Varney, Duvernoy — man känner i Norden må hända knapt nog deras namn ännu**): slå upp den kinesiska porten som

*) Får stå för brefskrifvarens räkning.

Red.

**) Det tyckes ha undgått brefskrifvaren att åtminstone hvad den förstnämnde angår Stockholms allmänhet i hans »Jean de Nivelles» nu endast förnyat en redan gammal bekantskap.

Red.

hittills utestängt deras verk, öppna den, liksom de sista åren gjort det på litteraturens fält, och man skall — såsom man gjort det der — känna att man låter upp för nya befruktande vindar från en ny värld.

Det är ett af dessa namn som för ögonblicket är på allas läppar. På Châtelet-teatern uppfördes i går en stor symfonisk dikt »La Tempête» af Alphonse Duvernoy, och både kritik och allmänhet äro eniga om att den franska musiken eger, om ej ett absolut mästerverk mera, så dock ett originalarbete af stort intresse och en ung komponist hvars första seger lofvar många, många efterföljande.

I början af våren gjorde en rörande notis, som må hända en och annan ännu kommer ihåg, sin rund genom de europeiska tidningarna. Under »Blandade ämnen», »Literatur- och Konstnotiser», och hvad de allt heta dessa rubriker, meddelades, att det pris på tiotusen francs som staden Paris hvarje år utfäster för den bästa symfoniska dikt denna gång vunnits af en fattig »pianolärare».

En fattig pianolärare! Man kommer ovilkorligt att tänka på en mager, utspelad, långhårig och långarmad varelse, för hvilken frukosten är ett problem, middagen en hypotes, en ny med årstiden och modet harmonierande toalett ett fantom. Man ser martyren för musikens ädla konst vandra från hus till hus, för att under njuggt betalda privatlektioner inprenta fingeröfningar och »små lätta salongsstycken» för två händer. Och en sådan fattig pianolärare hade plötsligen vunnit tiotusen francs! Helt säkert måste han då ha förlorat förståndet af öfverraskning!

Med de tiotusen francs'en förhåller det sig riktigt. Paris är en rik stad som förstär att använda sina penningar. Hvad deremot den fattige pianoläraren angår, ser verkligheten icke fullt så rörande ut som tidningsnotisen.

Alphonse Duvernoy hade ej blott i kretsen af de verkliga kännarne utan, genom sitt deltagande i Pasdeloups och Colonnes »Concerts populaires», äfven hos det stora publikum förvärfvat sig ett ansedt namn, allaredan innan han blef segrare i staden Paris' pristäflan. Han hör till en familj i hvilken musikens konst så att säga blifvit ärftlig. Hans fader var en högt aktad sångare vid Opéra Comique och beklädde vid konservatoriet en lärareplats i lyrisk deklamation. Bland grundläggarna af denna berömda nationela musikskola finna vi hans farfar och hans grandonkel; hans farbror, Henri Duvernoy, är ännu i dag lärare i kontrabas vid den samma, och hans svägerska, madame Frank-Duvernoy, en af Paris' korpulentaste skönheter, är sångerska vid stora operan.

Alphonse föddes i Paris 1842 och preludierade redan som liten gosse på ett sätt som anstod husets traditioner. Skolan absolverade han med ett första pris — en Duvernoy gör det ej för mindre. Trots Gounod, som ansträngde sig för att omstämna de stränga domarne till förmån för en tillande dam, har han i år nu också vunnit tiotusen-francs-premien, och ingen förundrar sig deröfver. Ty mellan de två segrarna, d. v. s. mellan 1855 och 1880 ligger för Alphonse Duvernoy ett fjerdedels århundrade, rikt på arbete, kamp och bekymmer, men rikt också på inre

och yttre tillfredsställelse. Oaktadt han börjat sin bana såsom underbarn på pianot, tog han sig väl i akt för att odla virtuositeten på bekostnad af en allsidig musikalisk utbildning. Han blef en samvetsgrann virtuos och en lika samvetsgrann komponist. Lika lätt som arbetet faller sig för honom, lika ängsligt vakar han öfver renheten i utförandet. Han är ingen mångskrifvare, ingen producent för den stora marknaden. Af hans få publikationer för piano nämner jag här endast en serie af femton stycken, ett slags humoristiska resebilder under den gemensamma titeln »Voyage où il vous plaira». Det mest framträdande i dessa kompositioner är dock mindre en kraftig humor än en viss känslfull elegans i skildringen af olikartade intryck. Sinnet för det pittoreska är uppenbarligen en af de starkast framträdande sidorna i hans begåfning.

Det är hufvudsakligen detta som vid konserten den 25 förskaffat honom hans stora triumf. Texten till den nya symfoniska dikten är utdragen ur Shakspeares »Stormen», och svårligen kunde han hafva funnit någon som passade bättre för honom än detta mästerverk af fantasi och behag, af djup och melankoli. Hvilket oförlikneligt galleri af figurer träder icke här fram för fantasien? Prospero, den filosofiske trollkarlen; Caliban, detta missfoster som står så fjerran från all civilisation; Miranda, syster till Homers Nausicaa och bibelns Eva; Ariel, luftens son, idealismens symbol, såsom Renan kallar honom. Och i den pittoreska ram som Shakspeare gifvit sitt feeri — det oändliga hafvet och en öde ö — hvilka växlande bilder har ej diktaren flätat in i den: stora och små, kungar och matroser, idioter och andar! Och hvilken lidelsefull styrka, hvilket svall af mäktiga känslor!

Duvernoy har musikaliskt förklarat denna text; han har gått till verket med ungdomens dristighet, och intet hinder har kunnat hejda honom. Alla stämningar äro äkta, många äro af en gripande sanning. Det skulle föra mig allt för långt att i detalj genomgå hans arbete; man måste själf höra och lära känna det. Och man skall komma att göra det. Den publik af inbjudna som i går jublade bifall åt hans verk har påtryckt det stämpeln af en obetingad succés. Om söndag skall hela Paris slåss om biljetter till det andra uppförandet; och inom några månader skall Duvernoys ryktbarhet vara ej blott parisisk, utan europeisk. Jag har velat vara den förste att konstatera hans seger för vår allmänhet.

Jean de Nivelles.

Opéra comique i tre akter af E. Gondinet och Ph. Gille. Musiken af Léo Delibes.

Det är nu inemot fem år sedan pariser-tidningarna förkunnade att Edmond Gondinet var sysselsatt med författandet af libretto till en ny opera af Léo Delibes. Ett år senare antogs den väntade nyheten till uppförande å Théâtre Lyrique; för ungefär två år sedan vandrade den härifrån öfver till Opéra Comique, der den efter upprepade ändringar och uppskof i början af mars innevarande år äntligen kunde gå

af stapeln, och tre fjerdedels år senare, efter att i Paris hafva upplefvat mer än 100 föreställningar, har den nu omplanterats i svensk jordmån.

Den nya operan bär namnet efter herten i den samma: »*Jean de Nivelles*».

För den som möjligen känner en gammal fransk sång om »Jean de Nivelles och hans hund», ligger den slutsats nära till hands att stoffet i operan »Jean de Nivelles» är af komisk art, hvartill beteckningen »opéra comique» å affischen kunde ge ytterligare anledning; men som bekant måste i Paris en operas klassifikation ofta rätta sig vida mindre efter dess verkliga art än efter de respektive teatrarne gifna repertoarriktning, och då enligt franskt föreställningsätt en smula talad dialog är tillräcklig att förvandla äfven den allvarsammaste opéra till »komisk», har således denna beteckning sitt formela berättigande äfven för »Jean de Nivelles» i dess ursprungliga form.

Här är det emellertid hvarken fråga om den i Frankrike bekanta visan eller om sagan om hunden; i verkligheten har Jean ej ens haft någon hund, ty »hunden» var han själf. Ett franskt ordspråk säger: *Il ressemble à ce chien de Jean de Nivelles, il s'enfuit quand on l'appelle*, och det vanhederliga vedernamn som ordspråket tillägger Jean har hatet och föraktet mot fosterlandsförrädaren låtit honom bibehålla öfver hela Frankrike. Den historiske Jean de Nivelles eller de Montmorency lefde på Ludvig XI:s tid och hade i motsats till sin far, som blef konung Ludvig trogen, öfvergått till hertigen af Bourgogne, hos hvars son grefven af Charolais, sedermera Carl den Djerfve, han blef en högtbetrodd man. Fadern lät under trumpetstötter uppfodra honom att återvända, men då detta blef utan verkan och Jean flydde undan för kallelsen, behandlade han honom offentligen »såsom en hund» och gjorde honom arflös. Deraf ordspråket. Jean blef hertigen af Bourgogne obrottsligt trogen och fäktade tappert vid hans sida mot sina landsmän i slaget vid Montlhéry, till hvilket tredje akten och upplösningen af operan blifvit förlagd.

Första akten, hvars alltigenom pastoral karaktär knapt låter ana de krigiska taflor som skola följa, tilldrager sig i Bourgognes skogar, der Jean under herdens blygsamma dräkt döljer sitt verkliga namn och sin glänsande börd. Det vimlar af muntra skaror; man firar den slutade vinskörden med en stor fest, och Jean har blifvit utsedd till skördekonung: tio skördedrottningar mot en konung, och dertill en konung som är osynlig. Ty så snart man ropar den unge ståtliga herden går han undan, och denna besynnerlighet, som låter honom med sin hjord ständigt söka ensamheten, gör honom dubbelt tilldragande ej endast för de enkla landtfläckorna utan äfven för de stolta skönheterne vid hertig Filips hof.

Ett skogarnas barn, ett slags liten Fanchon, älskar med hela det unga hjertats glöd den besynnerlige Jean, som blifvit intagen af hennes rörande oskuld och som skyddar henne mot Simones misshandlingar. Simone, Arlettes enda anförvandt, är en gammal hatfull spåqvinna, som för länge sedan blifvit kvarlemnad af ett förbidragande zigueuorband; en blandning af Azucena och Fides i samma person, som ej

älskar någon annan i hela världen än sin son, hvilken nu blifvit fängslad för stöld.

Men på den andra sidan har Jean äfven uppväckt kärlek hos en af hofvets damer, Diane de Beautreillis, Arlettes disyster, hvilken åtföljt grefvens af Charolais svit, när denne infinner sig vid festen. Simone som känner Jean de Nivelles rätta namn och som bestämt Arlette för sin son, vill befria sig från Jeans efterhängsenhet genom att uppenbara hvem han är, och tvingas till tystnad blott genom Arlettes hotelse att anklaga henne för tröldom.

Men Jean är nära att själf förråda sig. En af hofmännen har hotat honom med sitt ridspö, adelsmannens stolthet vaknar och den fattige herden trotsar öppet den förnämme riddaren. Kan det väl vara blott en vanlig herde? frågar sig grefven af Charolais och den vackra Diane med honom. — Arlette, som ser att en stor fara hotar hennes älskade, öfvertalar utan svårighet Diane att taga henne med till hofvet, på det hon må kunna vara honom nära och skydda honom.

Jean de Nivelles, hvilken i historien af fri vilja var öfverlöpare och förrädare, blir i operan detta endast genom tillfälliga omständigheter. Det är ej politiken som förmått honom att utbyta franska hofvet mot Bourgognes skogar; han har flytt blott för att rädda sig undan den brud som hans fader vill påtvinga honom, dottern till sire de Malicorne. Hans tillämnade svärfar, för öfrigt en mer än lofligt enfaldig herre, sändes af konung Ludvig i hemlig beskickning till hertigen af Bourgogne, hvarvid han äfven begagnar tillfället att efterspana sin undflydde svärson. I det ögonblick han anländer till hertig Filip, finner han hofvet upp- och nedvänt af den lilla Arlette, som med sina vackra ögon och sina glada sånger förtrollat alla. Hos den gamle hertigen har hon vunnit ett allsmäktigt inflytande, och tack vare detta lyckas hon ock utjemna misshälligheterna mellan honom och hans son, hvilka misshälligheter sire de Malicorne, Ludvig XI:s utskickade, af alla krafter söker underblåsa.

Under det Arlette sålunda vid hofvet blir en betydande person, för hvilken alla fjäsa, sitter emellertid Jean fängslad i Dijon. Bland dem som kastat sina ögon på lilla Arlette är äfven sire Saladin, en af grefvens af Charolais gunstlingar, och just den samme som af Jean blifvit förolämpad i första akten. Denne begagnar nu sin vetenskap om Arlettes kärlek till Jean för att i dennes namn stämma möte med henne. Men Jean är oberäknelig; han flyr när man kallar honom och återvänder när man ej vill det. Huru han kommit ur fängelset får man aldrig veta — alltnog han uppträder just i det ögonblick Saladin går till mötet: hotelser, utmaning och duell, i hvilken Saladin faller. Under tiden syssla Diane och Arlette med en smula magi, i hvilken Alrunas kärleksväckande kraft åkallas; Arlette upptäcker härvid att hennes välgörarinna är hennes rival; hon beslutar att offra sig för henne, och Jean, som tror på hennes brottslighet, stöter henne å sin sida tillbaka. Denne, som nu på Simones anklagelse skulle straffas för mord på Saladin, ger sig till känna såsom hertig af Montmorency, återfår sin frihet och drager i spetsen för hertigens bågskyttar ut i kamp mot sitt land.

I sista akten räddar han, under slaget vid Montlhéry, grefvens af Charolais lif, räddas själf af Arlette från att falla i fransmännens händer, till hvilka han, ångrande sitt landsförräderi, ett ögonblick är färdig att frivilligt gifva sig, de älskande försonas, och försmående alla lysande anbud från hertigen af Bourgogne, återvänder han med sin Arlette till herdelifvet i skogarna, der han fortfarande förblifver Jean från Nivelles »som går bort när man kallar honom».

Detta är i få drag gången af den nya operans handling. Som man finner utmärker sig libretton just ej, hvarken genom originalitet, sammanhang eller karaktersutveckling, framför de flesta af sina medyskon; men själfva fabeln eger åtminstone den förtjensten att i all sin historiska osannolikhet ega ett visst mått af den poetiska sanningens berättigande, och om än det sätt hvarpå den af hrr Gondinet och Gille samt i andra hand af den svenske öfversättaren blifvit behandlad svårigen torde kunna göra anspråk på någon högre grad af intresse, synes det oss dock som om man beginge en orättvisa, när man — såsom den utländska kritiken här och der gjort — betecknar den såsom framför andra af samma slag obegriplig och sammanhangslös.

Och behöfver väl en dikt som ger komponisten tillfälle att skriva kärleks- och krigssånger, ballader, romanser och kupletter, en dikt deri löjen och tårar, en duell, en landtlig fest, bönder och soldater, en herde, två diplomater, en prins, en trollpacka, skördefolk, riddare och pager brokigt blanda sig — behöfver en sådan dikt för att vara intressant och underhållande verkligen dertill äfven vara begriplig? Erfarenheten tyckes bevisa motsatsen. Man har vant sig vid större obegripligheter på detta område än »Jean de Nivelles» och man skall utan tvifvel vänja sig äfven vid denna, förutsatt nemligen att man ger sig tid dertill. Ty att döma efter det sätt hvarpå den vid första uppförandet, den i dennes, mottogs af publiken, kommer den väl svårigen att åtminstone någon längre tid hålla sig på repertoaren.

Dertill saknar den, trots den förträffliga musiken, åtskilliga förutsättningar. Såsom ofta är fallet, förlorar äfven här det historiska stoffet en god del af sitt intresse, genom att göras till opera i stället för drama, och detta ännu mer när, såsom här, detta är publiken fullkomligt fremmande. Dertill kommer att i texten handlingens hufvudpersoner, möjligen med undantag af gamla Simone, ytterst oklart och sväfvande afteckna sig mot den musikaliska bakgrunden, och huru karakteristisk denna än mången gång är, förmår den dock ej gjuta lif i de blodlösa skuggorna eller skänka enhet och sammanhang åt det hela. Att den talade dialogen i operans ursprungliga gestalt omarbetats till recitativ har säkert ej heller fördelaktigt inverkat på intrycket af det hela. Särskildt förlorar operans komiska element härigenom sin kraft, och scenerna mellan Malicorne och sire de Beautreillis, hvilka, talade, skulle kunnat vara rätt lustiga, verka nu endast nedtyngande, så mycket mer som recitativet ej är Delibes starka sida.

Om sålunda det dramatiska innehållet i Jean de Nivelles strängt taget reducerar

sig till ett minimum, är deremot musiken af ett allt för högt värde för att ställas i jembredd med dessa efemera alster af modern operadiktning hvilka applåderas i dag för att i morgon glömmas. Den eger må hända ej de egenskaper som erfordras för att i första ögonblicket blanda och anslå, och skall väl derföre aldrig blifva den stora mängdens tillhörighet; men karakteristiken är fin och slående, tankarne bära med ytterst få undantag en prägel af originell friskhet och kring dessa väfver den eleganta fakturen, den rika skiftande instrumentationen en blomsterväfnad af doftande färgrikedom.

Om denna få vi för öfrigt, i sammanhang med operans uppförande å Stora teatern, tillfälle att i nästa nummer utförligare yttra oss.

Carl Oscar Arnoldson.

Den 3 dec. 1880 skall i våra teaterannaler antecknas såsom ett jubileum: det var då, *Arnoldson* firade sin tjugonde-femte födelsedag såsom en musernas son.

Om hans första debut, såsom *Farinelli* i sångspelet med samma namn den 3 december 1855 på dåvarande Mindre teatern, skrifver märket — *n* — i »Ny tidning för musik»: »Denna debut var så glänsande, hr A:s kallelse för konsten framträdde på ett så markeradt sätt, att ett återgående till tjänstemannabanan ej är att befara. Hr A:s tenor är af mycket behag och af stort omfång; hans intonation var klokken (den enda gång detta ej var fallet befann sig hr A. till följe af situationen för långt från orkestern för att kunna höra densamma), och i spelet uppenbarade sig en ungdomlighet och friskhet, frappant hos en som för första gången försöker sig på tilljorna».

Som man ser, strålade en lycklig stjärna öfver den unge novisens vining till sångens prest, och det var ingalunda med stapplande steg som Arnoldson beträdde de sluttande bräder hvilka fört så många till ärans höjd, men ock, ty värr, så många i glömskans graf. Och fortsättningen motsvarade löftet: för Arnoldson bar slutningen icke nedåt, utan uppåt.

Ett ögonblick såg det likväl ut som skulle en oförutsedd fallucka hafva med ens öppnats i debutantens väg och förderfvat hans lyckade entré. Sedan han nemligen efter något öfver två år med framgång gjort sitt inträde på kungliga scenen såsom *Max* i »Friskyttan», fick han redan i sitt nästa parti derstädes, *Stradella*, den 4 november 1858 ett så svårt anfall af heshet, att rösten tycktes för alltid förlorad. Han måste nu återgå till det packhus han för konstens skull lemnat, men underkastade sig tillika en kur som i synnerhet för en sångare bör vara svår, nemligen den — att tiga. Kuren gjorde verkan. Efter ett år hade han lyckats »tiga i hjäl» sin opasslighet, och den 10 december 1859 hörde man honom på kungliga teatern å nyo klaga med *Max*: »Förr mitt värf jag sorgfri skötte».

Sedan den tiden har han ständigt tillhört vår främsta lyriska scen och der tillkämpat sig den ena lagern efter den andra. Vi lägga vikt vid ordet »tillkämpat». För Arnoldson ha nemligen lagarne ej af sig

sjelfva såsom mogna frukter fallit till fota, utan han har redligt arbetat för dem, och tör hända har han ej sällan lidit Tantali kval innan han nått dem. Sant är, att han väl alltid genom sitt friska lifsmod och sin tilltalande bonhomie varit en gunstling hos publiken, men deremot hafva fader Apollos tjenste- och plågoandar, recensenterna, icke alltid varit belåtna med honom. Arnoldson — hafva de sagt — är ingalunda något snille, han är en studiets och reflexionens mera än inspirationens man. Men recensenterna ha i alla fall missräknat sig på, huru långt trägna studier verkligen kunna lyfta äfven en icke egentligen genialisk konstnär, och derför har Arnoldsons bana vållat dem idel öfverraskningar. Redan då han gjorde *Faust* (1862), sades det, att »nu har allt Arnoldson hunnit sitt kulmen». Blott fyra år senare fann emellertid en tecknare i »Ny Ill. Tidning» med en viss förvåning, att hans *Raoul* (i »Hugenotterna») nu var ojemförligt mera sann och lefvande än förr, och föreslog äfven hans *Arnold* (i »Tell») såsom hans i mångens tanke förnämsta triumf. Och ytterligare tio år senare ställes af signaturen *W. B.* hans *Eleazar* (i »Judinnan») i främsta rummet.

Sist nämde författare har för öfrigt om Arnoldson såsom skådespelare uttalat det mest träffande omdöme vi någonsin sett, då han förmenar att dennes spel lyckas bäst i humoristiska, dernäst i praktiska och sist i smäktande roller. Inom den första gruppen — som närmast öfverensstämmer med hans egen naturell och kännetecknas af en ridderlig jovialitet — vilja vi för vår del såsom hans förnämsta skapelser inordna *Georges* i »Hvita frun», *Almaviva* i »Barberaren» och *Fra Diavolo*. Till den andra gruppen, de »praktiska», d. v. s. handlingskraftiga karakterer, hvilka i sin högsta potens kallas »hjelletenorer», torde — visserligen oftast med en betydlig anstrykning af sentimentalitet — kunna räknas partier sådana som de redan nämnda *Eleazar*, *Arnold* och vidare *Vasco* i »Afrikanskan», *Rolf* i »Vikingarne» och *Radames* i »Aida». Man plägar äfven räkna *Ernani*, *Robert* och *Profeten* bland Arnoldsons främsta roller; i den sist nämnda gör sig dock gällande en olägenhet i hans konstnärskap, nemligen bristen på mimik, hvilken deremot å andra sidan icke inverkar så menligt hos *Lohengrin* — den oåtkomlige, gudalike — ett af hans bästa partier, trots dess sentimentalitet, hvilket äfven i viss mån kan sägas om *Tannhäuser*. För de öfvervägande »smäktande» figurerna åter, såsom *Faust* och *Romeo*, är Arnoldson, oaktadt det nöje med hvilket man alltid kan höra honom, egentligen icke lämplig. Och sådana rent lyriska uppgifter som t. ex. *Tamino* i »Trollflöjten» ligga alldeles utanför hans sfer, hvarför han ock med rätta allt mera öfvergifvit dem. — Ett särskildt omnämnande förtjenar hans *Huon* i »Oberon», emedan det är hans kanske mest bländande koloraturparti: den glans, elegans och käckhet, hvarmed han här utkastar sina fioriturer, tyckas knapt kunna öfverträffas.

Härmed hafva vi kommit in på Arnoldsons starkaste sida. Den förträfflige sångaren förnekar sig i hans person aldrig, ej ens der, hvarest den dramatiska talangen icke fullt räcker till. Det har af någon anmärkts, att Arnoldsons sångbild-

ning vore den äldre italienska skolans, ett påstående som likväl uppenbart är för ensidigt. Ty visserligen torde Isak Berg, hvilken Arnoldson enligt eget erkännande har att tacka för många förträffliga vinkar i fråga om stil och föredrag, kunna sägas hos oss representera en italiensk skola, såsom sjelf varande elev af Siboni. Men deremot gjorde Arnoldson sina egentliga studier för Julius Günther, hvilken väl bör anses hafva inplantat Garcias franska traditioner, och slutligen drog han som bekant jemte Arlberg mycken nytta af en tysk afsigkommen teatersångare, vid namn Wieser, som af ödets nyckfulla svallvågor råkat blifva strandvräkt på ett schweizeri i Stockholm. Må hända är det just mångfalden af dessa olika bildningselement som åt Arnoldsons sång skänkt dess universalitet, frihet och fasthet i så hög grad, att slätt ingenting finnes att i tekniskt afseende anmärka hvarken mot hans cantabile eller mot hans koloratur. Rösten är omfångsrik, böjlig och välljudande, och öfvergången mellan registren fullkomligt ledig och jemn. Närmast torde hans sångsätt kunna kallas franskt, särskildt i det forcerade marcato, som han ofta — ja sanningsenligt måste sägas: allt för ofta — använder. Ett annat manér som Arnoldson något för mycket slösar med är de långa bravurmessiga fermaternas, hvilka visserligen alltid sätta hans uthållighet i grann dager, men icke alltid äro betingade af situationen. Dock — knappast någon sångare är fri från manér, och Arnoldson är det i alla fall mer än de flesta.

Bland Arnoldsons talrika partier må här, utom de ofvan nämnda, anföras: *Salvaterra* i »Estrella di Soria», *Gennaro* i »Elviras saga», *Blinval* i »Unga arrestanten», *Marrico* i »Trubaduren», *Mérinville* i »Murraren», *Sandoval* i »Kronjuvelerna», *Horace* i »Svarta dominon», *Wilhelm Meister* i »Mignon», *Lyonel* i »Marta», *Masaniello* i »Den stumma», *Edgar* i »Lucie», *Stenio* i »Hin ondes lärospän», *Akilles* i »Ifigenia», *Brynolf* i »Hertig Magnus», *Noureddin* i »Lalla Rookh», *Corentin* i »Dinorah», *Harald* i »Blenda», *Tristan* i »Förtrollade katten», *Bergakungen* i »Den bergtagna», *En okänd* i »Brahma», *Pallion* i »Norma», *Armand* i »Vattendragaren», *Ingeson* i »En egendom till salu» samt *Postiljonen*, *Quentin Durward*, *Gustaf Vasa* i operorna af samma namn.

En så betydande verksamhet kunde ej annat än ådraga sig äfven utlandets uppmärksamhet. För ett antal år sedan erhöi Arnoldson ett fördelaktigt anbud från Berlin, men i olikhet med åtskilliga andra svenska sångare och sångerskor var han nog patriot att afslå detsamma och stanna på den scen der han var outhärlig.

Sveriges Roger har i så måtto varit lyckligare än Frankrikes, att hans bana icke i förtid bröts. Ännu står han i sin krafts dagar, ehuru väl rösten låter något mera ansträngd än förr, och tör hända har han ännu flere öfverraskningar i beredskap åt recensenterna.

Carl Oscar Arnoldson föddes i Stockholm den 4 juli 1830, blef student i Upsala 1849, aflade kamalexamen 1854 och tjenstgjorde ett år i generaltullstyrelsen m. fl. embetsverk. Debuterade på Mindre teatern den 3 december 1855 och på Kungliga den 13 januari 1858 samt engagerades vid sist nämnda den 1 juli samma år. Arnoldson



Oscar Arnolittow

har åren 1858 och 1865 företagit utrikes resor och är sedan 1865 ledamot af Musikaliska akademien.

Den tacksamhet som vår musikaliska allmänhet naturligen måste känna för de många njutningar, Arnoldsons talang beredt henne, tog sig i fredags, på hans hedersdag, uttryck i en storartad hyllning. Redan i förköp blefvo nästan alla biljetter upptagna, och på aftonen egnades den afhållne sångaren de mest ymniga bevis på erkännande af hans vackra begåfning och oförtröttade sträfvän i den lyriska scenens tjänst.

Det porträtt vi här meddela framställer Arnoldson såsom Fra Diavolo.

A. L.

Mozarts "Trollflöjten".

Den som någon gång besökt Wien torde också känna till förstaden »Alt-Lerchenfeld» och har möjligen der lagt märke till ett mindre enväningshus med två ingångar och tre fönster på framsidan. Det har husnumret 2 öfver dörren och är ett inbjudande litet värdshus, kalladt »Zur blauen Flasche». Genom den ena ingången kommer man till en smätäck trädgård, hvori fordom äfven fans en kägelbana.

En vacker sommardag år 1790 var ett muntert sällskap församladt i den lilla kägelbanan. Särskild uppmärksamhet ådrog sig en välklädd ung man med stora, mörka ögon, en något stor näsa och likaledes stora, egendomligt bildade öron, hvilken, så ofta han gjort sitt kast, smög sig in i ett litet halfmörkt rum vid ena ändan af banan. Här låg en massa nedklottrade pappersark, fulla af figurer hvilka sågo ut som nottecken, och den lille mannen ritade ständigt dit nya och brummade och gnlade dervid på ett sätt, som för hvar och en fremmande skulle varit fullkomligt obegripligt.

Ordningen i spelet var åter hos honom, och han måttade just ett kast, under det han höll balansen med venstra armen, och det skulle ovilkorligen ha blifvit »bataljon», om han ej störts af en temligen lång, korpulent man, som i detta ögonblick sällat sig till de öfriga.

»Tänk dig, du, Wenzel Müller, som komponerat en text så lik vår egen som en droppe Donauvatten den andra», framhväste den nykomne, andfådd. »Hvad är det nu värdt att göra arbetet färdigt?»

»Jo, det vore skönt . . . , men det tror jag så mycket jag vill! . . . Har du sett det? Har han också feernas drottning med, då?»

»Ja visst!»

»Och en elak trollkarl?»

»Naturligtvis! Han har den också».

»Och kanske en förälskad prins och prinsessa?»

»Äfven det».

»Och en lustig fogelfångare och dito fogelfångerska?»

»Nej, dem har han icke. De förekomma icke i den saga hvarur jag hemtat min text. Hvad Wenzel i stället har, det är en drumlig betjent som blåser fagott.»

»Men en neger och tre svarta tärnor och tre hvita gossar har han då sannerligen inte?»

»Nej, det är sant.»

»Nå ja, din glop, hvad lamenterar du då öfver och bråkar med din likhet?»

»Feernas drottning och den elake trollkarlen, vet jag!»

»Bah, vänd om saken bara! Gör af den elake trollkarlen en god ande och af feernas drottning den värsta hexa! . . . Dunder och blix! Det faller mig något in!»

Med dessa ord drog han den nästan tröstlöse vännen in i huset, satte sig vid det gröna bordet och skref på ett stycke notpapper tre ackord, hvilka han triumferande höll under ögonen på den andre, utropande:

»Så börjar jag min uvertyr! Dessa tre ackord skola bilda hvilopunkten deri och allt igenom åter dyka upp i operans afgörande moment. Nå, hvad säger du nu, din toker?»

Den lille kägelspelaren hade icke talat ut, förrän den andre föll honom om halsen under utrop:

»Hjertans bror, det var en härlig tanke af dig! Hvad var jag för ett nöt som ej kom på den tanken! Den spiken skall dra! Men hvad skall jag kalla trollkarlen? Jag tror han får heta Vitzliputzli!»

»Åh ja, hvarför inte? Det är ju ett mexikanskt afgudanamn. Men vänta litet, det faller mig något in . . . ja, ja, vi kalla honom så gerna Zoroaster . . . eller . . . nej, nej, Sarastro! . . . Det passar bättre till musiken.»

»Bravo, Wolfgang! Lefve du! Och lefve Sarastro!»

»Stopp litet! Hans entré skall ge tillfälle till en präktig kör. Se här — är motivet! — Men sätt nu i hast ihop ett bättre svar åt den stackars prinsessan på det ställe der hon ber att den elake trollkarlen skall släppa henne lös, ty för en Sarastro passar icke det svar den andre gaf:

Stå upp, din klagan håll tillbaka,
I dag du blifva skall min maka;
Och spjernar du mot mitt beslut,
I natt med våld jag för det ut.

(Detta var den ursprungliga texten till »Trollflöjten», af Mozart och Schikaneder, förut kallad »Lulu», efter Wielands saga med samma namn.)

»Nå så skrif texten sjelf då, om denna icke behagar dig», svarade den tjocke, som icke var någon annan än just Schikaneder.

»Nej, nej», invände Mozart. »Jag skall bara visa dig hvar du gjort en dumhet, och sedan får du sjelf ändra din text. Betänk, jag är ju blott kompositören, men du är librettoförfattaren.»

»Nå, och om jag också det vore! . . . Men om du dagligdags ligger här på krogen och i stället för att skriva noter slår omkull käglor, när skall då vår opera blifva uppförd? Hva' falls!»

»Ah, prat, prat! Ge mig först den färdiga texten, så skall det minsann icke stå på fyra veckor. Dessförinnan har jag der till att för Prag utskrifva en Opera Seria (»La Clemenza di Tito») den kan jag ju utarbete under ditresan. Jag har den för öfrigt redan så godt som färdig i hufvudet! . . . Kom nu och sätt dig ned! Här är papper och penna. Ändra genast första akten från finalens början åt mig, så att af den elake trollkarlen blir en vis Sarastro!»

»Hvad för något? Skall jag sitta här och skriva vers vid ljudet af klot och ramlande käglor?»

»Din narr, komponerar jag icke här mina bästa saker? . . . Sätt dig nu genast ned! . . . Ännu i dag måste finalen vara färdig, text och musik.»

»Mozart, Mozart!» ropade man der ute.

»Jag kommer strax!»

»Mozart slog »bataljon!» ropade flere röster på en gång.

Schikaneder skref.

Detta var kl. 5 på eftermiddagen och kl. 9 på qvällen var den härliga finalen från Sarastros uppträdande färdig — diktad och satt i musik af Emanuel Schikaneder och Wolfgang Amadeus Mozart i kägelbanan på värdshuset »Zur blauen Flasche», Kaiserstrasse nr 2 i förstaden Alt-Lerchenfeld.

Nya svenska tonsättningar.

Ludvig Norman. Sångar för tvenne röster, med ackompanjement af piano. *Elkan & Schildknecht*.

Ludvig Norman. Tre marscher för orkester, arrangerade för piano fyra händer. *Julius Bagge*.

Den egentliga perlan i den förra af dessa samlingar är den klassiskt sköna duo för tvenne sopraner som något hvar torde erinra sig från drottning Lovisas begrafningskantat. Skild från sitt rätta instrumentala ackompanjement, mister den visserligen de effekter som äro beräknade för detta, men måste i alla fall äfven med sin enklare pianistiska omklädnad göra sig väl gällande. Bland de öfriga sångerna är Vexelsången ur Ibsens »Brand» mest utarbetad. De andra äro mindre betydande, men torde dock, såsom fint formade och lätta att utföra, blifva välkomna för dilettanter. — De tre marscherne äro alla hvar i sitt slag verkligt förträffliga stycken, så väl den raska och lifliga marschen ur »Torkel Knutson», som den mera lugna och måttade men likväl festjublande bröllopsmarschen till »Hans och Anna», och framför allt den undersköna sorgmarschen till A. Södermans minne, hvilken först offentliggjordes för piano solo i »Teater och musik» nr 1 och sedan utförts af orkester i Berns salong.

Aug. Södermans efterlemnade arbeten. Nr 3. *Tscherkessisk dans* för piano 2 händer: den samma för piano 4 händer. *Abt. Hirsch*.

Ursprungligen är denna dans satt för stråkkvartett, piano och tamburin; den komponerades, enligt anteckning å manuskriptet som vi haft tillfälle se, i Stockholm januari 1871. Huru vida verkligen något tscherkessiskt motiv ligger till grund för den samma, känna vi ej; att den i allmänhet eger en vildt naturalistisk karakter kan dock med skäl sägas.

Vilhelm Svedbom. 9 danska sånger för en sångstämma med piano till texter ur Thor Langes »Folkeviser». *Jul. Bagge*. 1880.

Det anseende för originalitet som Svedbom med sina för ett år sedan utgifna sånger förvärfvade jäfvas icke af de flesta bland nu föreliggande. Denna originalitet ligger dock mindre i motivens uppfinning, hvori han tvärt om ansmyger sig till folktonens säkra stöd och detta med ganska lyckligt vexlande karakteristik (jmför t. ex. den gammaltyska nr 3 med den lillryska nr 8), än uti deras sammanställning och formbehandlingen i det hela. Om vi betrakta nr 4, »I Würzburg», så finna vi sjelfva melodien klinga såsom en refräng af någon gammaltysk, ålderdomlig dans eller marsch, och äfven den motiviska behandlingen af den samma har något ålderdomligt uti temats envisa fasthållande samt dess utdragande i rytmisk förstoring; till allt detta ansluter sig nu ett lifligt målände, klangrikt ackompanjement, som dels skildrar huru »I Würzburg ringde de Klokke till Fest», dels i välberäknad stegring beskriver huru »De Bække de vorde den stride Flod». I sanning ett lika färgsaftigt som egendomligt stycke. Ej mindre intressanta äro nr 2 med sitt likaledes gammaldags tycke, nr 7 med sin teckning af hästgalopp och solnedgång samt nr 9 med sitt vattensorl och qvarnbuller. I nr 1 tro vi att tonsättaren gått för långt

i ängsligt uppsökande af dissonanser; åtminstone gör denna sång ingalunda skäl för sin beteckning, »semplice».

Utrymmet tillåter oss icke en utförligare anmälan af öfriga utkomna musikalier. Vi kunna således endast skänka en rekommenderande notis åt

Siegfr. Saloman. Sång och visor för en röst vid piano. 20 stycken i 4 häften. *Abr. Hirsch.*

Svenska melodier satta för piano af *Herman Thunman. Elkan & Schildknecht.*

Från scenen och konsertsalen.

Donna Juanita, komisk opera i 3 akter af Zell och Genée. Musiken af Franz von Suppé.

»Han skall ha putsstuga visor eller liderliga historier, annars somnar han», säger Hamlet om Polonius, och sannerligen vore man ej frestad att tillämpa dessa ord på tidens smakriktning inom musiken. Allt talrikare blifva bland den stora allmänheten de skaror, som sluta sig till det läger hvars banérförare Offenbach var. Det pikanta och, i bästa fall, det tvetydiga, men allt för ofta det som ej är tvetydigt alls utgör dess lösen, och inom den moderna operettliteraturen synes det nu mera som om rum ej finnes för glädjen, utan tillsats af det som borde mer än något annat jaga glädjen på flykten. En blott och bart komisk operett, utan bismak af mer eller mindre raffinerad slipprighet, är i vår tid någonting nära nog otänkbart; tiden skulle finna den tråkig och, en ny Polonius, somna dervid.

Må man ej säga att det onda ligger ensamt i texten; vi syfta här t. o. m. mera direkt på musiken, ty för att gifva tonen en afgjord karakter är ordet mången gång alldeles umbärligt, och den lättfärdiga musiken verkar ej blott på den musikaliska smaken, men på smaken och skönhetskänslan öfver hufvud, fullt ut lika depraverande som det lättfärdiga ordet på den moraliska känslan. Bliken för hvad som är verkligt godt eller dåligt försvagas mer och mer, de musikaliska begreppen förvridas och man slutar med att tro på det uslas förträfflighet.

Huru länge skall detta vara? frågar man sig ovilkorligen. Skall man nödgas betrakta denna riktning som en verklig insats i det 19:de århundradets musikaliska utveckling, eller skall ej en våldsamt reaktion visa att den blott varit ett tillfälligt orent strömdrag, som snart bortsköljes af sundare flöden? Ännu visa sig ej, åtminstone till det yttre, några tecken härtill; tvärtom synes, kvantitativt taget, produktionen af operetter i Offenbachs stil allt jemt vara stadd i tilltagande; men ser man på deras inre halt, tyckes det som om en stark afmatning började inträda. Ämnena röja allt oftare en betänkelig grad af slägttycke, och de mest vågade medel måste tillgripas för att gifva dem omvexling; musiken lider en allt större brist på originalitet.

I detta afseende gör den senast importerade nyheten af detta slag, *Suppés operett, »Donna Juanita»* intet undantag från sina jemnåriga. I likhet med Offenbach har Suppé här föredragit att hellre kopiera sig själf än någon annan, och re-

miniscenserna från hans föregående arbeten, särskildt från »Boccaccio», äro både många och påtagliga. Om han ock, likasom hans landsmän öfver hufvud, rör sig något tyngre inom operettgenren än de franska förebilderna, är Suppé dock tillräckligt god musiker för att äfven i sitt nyaste opus hafva lemnat åtskilligt relativt nytt. Här och der spårar man till och med en tendens att afvika från den vanliga operettslenträan; men talrika äro ej dessa försök, och oftast dröjer det ej länge innan han ånyo faller in i den oundgängliga två- eller trefjerdels-takten.

Mindre skabrös till sitt innehåll än »Boccaccio» tar »Donna Juanita» i stället sin skada igen på de till sin spets drifna meningslösheterna; gemensamt med hela genren eger den, att det burleska nästan helt och hållet får träda i komikens ställe. Att räkna det noga med en sådan anakronism som att medborgargeneralen (eller såsom det på Mindre teatern heter »borgar»-generalen) Pichegru, hvilken som bekant dog 1804, uppträder under Napoleon I:s fälttåg i Spanien, har man knapt rättighet till, på ett område der den historiska sanningen är det minst viktiga som ogeneradt trampas under fötterna.

Med en ifver som varit värd en bättre sak ha *Nya* och *Mindre teatern* samtidigt skyndat att upptaga den nya operetten. Vid en jämförelse mellan dem båda äro förtjensterna i det hela temligen jemt fördelade. *Nya teatern*, eger naturligtvis i sin större scen ett betydligt företräde, men äfven *Mindre teatern* har på ett synnerligen fyndigt sätt vetat att använda sitt knappa utrymme. På dekorationer, kostymer m. m. hafva å båda ställena stor omsorg nedlagts, dock får *Mindre teatern*, trots sin prakt, sitt myckna siden och gull, afgjort i kostymeringen träda tillbaka för den rika vexlingen, den behagliga färgblandningen på *Nya*.

Att med sådana krafter som herr *Arlberg*, fru *Östberg-Horwitz*, fru *de Wahl* och fröken *Anderson* *Nya teatern* hvad det musikaliska utförandet angår tar försteget torde knapt behöfva särskildt sägas. Fru *Hjortberg* såsom den raska kadetten (på *Mindre teatern*) är utomordentligt, vi skulle nästan vilja säga, allt för graciös, men går ej upp mot fru *Horwitz* i burlesk kraft och raskhet. Dertill är hennes röst alldeles otillräcklig. Men hon har, den stora förtjensten att lättare halka öfver equivoquerna, något som deremot ej kan sägas om fröken *Löfgren*, hvilken i donna Olympias roll (å *Mindre teatern*) synbarligen anstränger sig för att så mycket som möjligt betona dem, ehuru det dock må erkännas att hon i det hela bättre passar för rollen än fru *de Wahl* (på *Nya teatern*).

De båda gubbtyperna hafva på *Mindre teatern*, i herrar *Mallander* och *Sjöberg*, erhållit bättre representer än på *Nya*, der herrar *Holmqvist* och *Wagner*, utom det att de äro mindre roliga, göra sig skyldiga till ett onödigt starkt pointerande af det cyniska. Kör och orkester sköta sig å båda ställena med berömvärd säkerhet och friskhet.

Å *Nya teatern* gafs den 27 nov. en soaré till förmån för *Jakob Axel Josephsons efterlemnade familj*. Utom Pail-

lerons fina lilla proverb »*Gnistan*» och Mozarts operett »*Teaterdirektören*», hvilken af *Nya teatern* dragits fram ur glömskan, upptog programmet en konsertafdelning, i hvilken den bortgångne tonskalden representerades af sin »*inledningsmarsch ur sorgkantaten öfver Karl XV*» samt ett par visor, »*Stjernklart*» och »*I skogen*». Den ena af dem utfördes af fröken *Isabel Wennberg*, som derjemte med fröken *Vendela Anderson* sjöng två duetter af *Rubinstein* och *Dannström*. Fröken W. eger en ovanligt fyllig och klangrik stämma, men bör taga sig i akt för ett visst onaturligt manér både i frasering och uppträdande, hvilket synes på väg att inrota sig hos henne.

En ung sångerska, fröken *Laurin*, hvilken efter hvad det sägs lär komma att fästas vid *Nya teatern*, återgaf »*I skogen*», *Herman Berens' »Sjung»* och, tillsammans med herr *Rundberg*, en duett ur »*Jes-sonda*» med vackert, flädfritt föredrag och god uppfattning. — Herr *Engelbrecht* deklamerade Ibsens »*Terje Vigen*» i svensk öfversättning (af finnen *Teodor Lind*), ett vågstycke som han utförde på i det hela tillfredsställande sätt. St.

Berlioz' »Damnation de Faust».

(Innehåll.)

Första delen. Faust fröjd sig, en härlig vårmorgon, åt ensamheten och den stärkande luften midt på en ungarsk slätt. Hvarför uppehåller han sig i Ungarn? För att gifva komponisten tillfälle att låta *Rakoczymarschen* klinga; Berlioz uttalar detta ej blott helt öppet, han tillfogar äfven, att af musikaliska grunder skulle han gerna kunnat försätta honom till jordens aflägsnaste vrå, sjelfve Göthe för ju honom till Sparta! I sina oskyldiga drömmier afbrytes Faust af landtliga toner — det är bönder, som sjunga och dansa i dagbräckningen. Faust afundas sina vänner. Men nu fylles slätten af krigisk glans — *Donaus* söner bereda sig till kamp — hvarje hjerta slår högre vid deras segersång, endast hans är otillgängligt för äran. (*Rakoczymarschen* *).

Andra delen. I Nordtyskland. Faust i studerkammaren. Öfverallt följer honom ledsnaden, han lider och natten stegrar hans smärta. För honom har jorden inga blommor, och det bästa är att lemna henne. Han sätter den bekanta giftbägaren till munnen; då hör han fromma sånger, hans tårar flyta, himlen har återvunnit honom. — Mefisto uppträder. Hvem är du med den eldsprutande blicken? frågar Faust. Jag är lifsanden, som bringar lycka och glädje, svarar djefvulen med bonhomie, lemna ditt filosofiska skräp och följ mig! Faust lyder utan vidare. Vi återfinna dem i Auerbachs källare. Brander sjunger med kamraterna en punschkör, derpå visan om rätten, slutligen skräna de en fuga på ordet »amen», hvarpå Mefistofeles komplimenterar dem och ger dem visan om loppan till bästa. Faust har tråkigt och de flyga i väg. — Vid stranden af Elbe ligger Faust sofvande på en frisk gräsmatta. Gnomer och sylfer sjunga, sylfider dansa omkring honom (*Danse des sylphes* *). Han ser i drömmen *Margareta*, hvars namn han hviskar. Han vaknar längtansfullt — Mefisto loftar att föra honom till den älskade. I trängseln af de antågande soldaterna och af de dem åtföljande studenterna (som sjunga äfventyrligt sammanställda latinska ord: »*Veni, vidi, vici* — *Gaudeamus igitur*» etc.) vandra båda till staden.

Tredje delen. Faust svärmar i *Margaretas* rum — Mefisto kommer, ger honom goda råd och gömmer honom. *Margareta* uppträder och sjunger om kungen i Tule. Utanför huset besvärjer Mefisto irrblosser till en för *Margareta* olycksbådande dans (*Menuet des follets* *) och instämmer sjelf med i serenaden. — I kammaren visar sig nu Faust för *Margareta*, hon igenkänner honom, ty hon har likaledes sett honom i drömmen, och hennes böjelse är så utvecklad, att hon tillfaller honom såsom en mogen frukt. Mefisto för honom tidigt på morgo-

*) Ett af de nummer som spelades på hofkapellet's sista konsert.

nen derifrån med våld — men genom trädgården, ty redan stå grannarne framför huset och underrätta »Mutter Oppenheim» om att det icke går riktigt hyggligt till der inne.

Fjerde delen. Margareta ensam i sitt rum — »Min ro är här» — man hör på afstånd kör af soldater och studenter. — »Skog och håla». Faust svärmar. Mefisto meddelar honom den älskades och till döden dömdas olyckliga belägenhet — han är beredd att rädda henne, om Faust skriftligen förbinder sig att från i morgon tjena honom. Faust skriver under — de brusa »på svarta hästar» derifrån — förbi bedjande landfolk, förföljda af spöken. Men Faust är bedragen. I stället för till den älskade, för honom Mefistofeles till Pandæmonium, Satans rike. Underjordens furstar jubla öfver »den stolta själens» fall, och en helvetisk kör sjunger: »Tradioun marexil Trudinxé burrudixé» o. s. v., dæmonernas och de fördömdas uttryckssätt enligt Svedenborgs försäkran — om man får tro Berlioz.

Epilog. På jorden skall det: »Helvetet förstummas — ett förskräckligt mysterium försiggår der». — *I himlen.* Seraphim ropa till Herren: »Hosianna, hon har mycket älskat», — en aflägsen stämma: »Margareta!!» Kör af englar, som ropa Margareta till sig — hon förlåtes — »kanske ock den älskade en gång — hoppas! och var lycklig!»

Från in- och utlandet.

Kjöbenhavn den 28 nov. 1880.

Konsertlivet här nere företer för närvarande en i hög grad intensiv karaktär. Musikforeningen, Cæciliaforeningen och Concertforeningen hafva alla låtit höra af sig, och af privata konserter är här en verklig störtflod. På Musikforeningens första konserter fick man göra bekantskap med två fremmande virtuoser: pianisten fröken Mary Krebs och violoncellisten Fr. Grütz-macher, medlem af Dresdenerkapellet. Mary Krebs — en i Tyskland högt ansedd pianist — spelade särdeles dugtigt, men hennes föredrag var allt igenom sjärlöst och dertill något maskinmessigt. Det saknades både nerv och verve i hennes spel! Grütz-macher är känd såsom en förträfflig violoncellist; att ställa honom i jembredd med Franz Neruda kan dock ej ifrågakomma. Auktoritetstron på Musikforeningens ofelbarhet är dock ännu för fast rotad så väl bland en viss del af publiken, som bland en viss del af pressen, för att man kunde få ögonen öppna för, att detta engagement i det hela taget var föga lyckligt. Man gaf sin hänryckning tillkänna, fullt ut som sig bör — ock kanske lite till!

Concertforeningens första konsert för säsongen gafs i går den 27 november. Concertforeningen är för närvarande obestriddligen det med största urskilning ledda musiksällskap i Kjöbenhavn. Herr Otto Malling eger betydande begåfning som dirigent, och föreningens styrelse visar god blick vid sammansättningen af intressanta och omvexlande program. Lägges här till att detta musiksällskap fördomsfritt öppnar sin dörr för inländska komponisters arbeten, med riktig uppfattning af rättvisan och nödvändigheten att höra dessa, innan de dömas, så är det icke underligt att Concertforeningen här har ett mycket stort parti för sig. Gårdagens konsert inleddes med en ny symfoni af den högst talangfulle violoncellisten Robert Hansen. Om än detta arbete var temligen omoget, hördes det dock med stort nöje, då det bar präg af att vara framsprunget ur en rik inspiration. Man är berättigad att nära stora förhoppningar om denne ännu helt unge komponist. Af andra nyheter uppfördes »Kvindens Skabelse», dikt af H. V. Kaalund, komponerad för solo och orkester af Otto Malling — ett allt igenom särdeles stämningsfullt och fint instrumenteradt arbete. Den obligate konsertsångaren herr Bielefeld gjorde sitt möjligaste för att komma i jembhöjd med hvad komponisten tänkt sig — ett försök som dock dessvärre misslyckades. Aftonens glanspunkt var kongl. kammarmusik Anton Svendsens mästertliga utförande af B. Godard's (född i Paris 1845) nyaste Concerto romantique för violin och orkester. Denna konsert är, ehuru temligen ny, redan spelad af fru Neruda-Norman, Sarasate och Paul Viardot, m. fl. framstående violinvirtuoser; — den är en af de intressantaste kompositioner som musiklitteraturen inom denna riktning har att uppvisa.

Af privata konsertgifvare har hittills herr Fritz Schousboe varit den mest framstående. Denne unge

pianist — som äfven i Sverige är fördelaktigt känd — står, hvad teknik och virtuositet angår, i jembredd med de bästa nutida. När om några år den fulla andliga mognaden och uppfattningen tillkomma, skall herr Schousboe till sina öfriga förtjenster äfven kunna lägga det enda han nu saknar, något som för öfrigt blott kan förvärfvas med tiden. Det var såsom bekant herr Schousboes afsigt att tillbringa instundande vinter i Stockholm. Efter sin ofvannämnda, af härvarande musiker mycket uppmärksammas konsert har han emellertid lyssnat till intresserade auktoriteters och vänners råd, i det han beslutat redan nu företaga sin först till våren planerade utländska studieresa.

Operasäsongen har hittills icke erjudit någon-ting af särskildt intresse. Teaterchefen pinas och vändas för att kunna få ihop åtminstone en repertoar, — all hänsyn till beskaffenheten här af längesedan uppgifven; det gäller blott att icke helt och hållet nödgas stänga butiken af brist på presentabel vara. Professor Nyblom från Upsala, som uppehållit sig här några dagar för att taga kännedom om våra teaterförhållanden, torde knapt hemföra det bästa intryck af vår så högt prisade och energiska teaterledning.

I mitt nästa brev till »Svensk Musiktidning» hoppas jag emellertid att kunna omtala några nyheter som ändtligen lära förväntas. X. Y.

Upsala den 30 november 1880.

Den konsert till förmån för prof. Josephsons efterlemnade familj som akademiska kapellet härstädes under ledning af t. f. director musices kand. Hedenblad sedan någon tid förberedt, gafs d. 23 nov. i stora Gille-salen, hvilken var fylld med en talrik och animerad publik. Af orkestersaker upptog programmet Mendelssohns uvertyr »Heimkehr aus der Fremde» och Haydn's bekanta Ess-dur-symfoni (nr 1 Br. & H.), samt derjemte ett stämningsfullt och fint instrumenteradt Andante af Hedenblad. Till omvexling med de instrumentala numren utfördes ett par romanser af Josephson samt Södermans originela körer a capella till ord ur Runebergs »Idyll och epigram», hvilka senare sjöngos af medlemmar af filharmoniska sällskapet. Konserten i sin helhet gjorde ett angenämt intryck och hedrar i så väl de biträdande amatörerna som i synnerhet anföraren, herr Hedenblad, hvilken, förut så fördelaktigt känd såsom ledare af student-sången, här visade sig som en icke mindre duglig och lofvande orkesterdirig nt.

Denna konsert var den första som innevarande säsong gifvits af musikkrafter på platsen. Till måndagen d. 6 dec. förberedes en kvartettsoaré af mera enskild natur, hvarvid bland annat kommer att utföras Schuberts kvartett i A-moll och Mendelssohns första i Ess-dur. Inom filharmoniska sällskapet är Mendelssohns »Athalie» under inöfning. H. A. Ö.

M:me Louise Héritte-Viardots musikinstitut har tagit god fart och erbjuder också alla garantier för en verkligt god undervisning. Medlem af en berömd sångare- och sånglärarefamilj — vi behöfva blott erinra om namnen Manuel Garcia, Marie Malibran och Pauline Viardot — samt sjelf en framstående musikalisk talang, är m:me Héritte-Viardot utan tvifvel fullt kvalificerad för sin uppgift.

A. Terschak ämnar konserter härstädes. Från Bergen, der han senast uppträdt, föreligga de mest ampla uttalanden om honom såsom en epokgörande virtuos för sitt instrument, flöjten. Hans dotter, Adolfa Terschak, beskrifves såsom en sängerska med både skola och musikalisk uppfattning.

Hilda Widebergs och Amanda Holmbergs till i tisdags annonserade kyrkokonsert är uppskjuten till tisdagen den 7.

Fritz Schousboe, som annonserat om piano-undervisning härstädes, har ändrat plan och fortsätter tills vidare sina egna artistiska studier utrikes.

Konsert gifves till förmån för Aug. Meissner måndagen den 6.

Theodor Lindström gifver längre fram en soaré för kamarmusik. Som man af annonsen finner har ordet »kamarmusik» fått en något vidsträckt tolkning, men då det kunnat ske, utan att programmets enhet offrats, är om detta arrangement intet annat än godt att säga.

Herr Henrik Westberg och fröken Amalia Riégo hafva för ej länge sedan uppträdt på två af

de s. k. Gürzenich-konserterna i Köln. Herr Westberg, som å en af dem i sista stund öfvertagit tenorpartiet i Mendelssohns »Paulus», omtalas med stort beröm för sin musikaliska intelligens och sin förträffliga behandling af rösten. — Fröken Riégo, skrifves det derifrån, debuterade å den andra Gürzenich-konserten ej så alldeles lyckligt med Rosinas aria ur »Barberaren», men gaf senare full ersättning här för genom sitt sympatiska föredrag af svenska folkvisor och den bravur hvarmed hon utförde en chopinsk mazurka.

Ugeskrift för Theater og Musik. Under denna titel har en ny tidskrift, hvars första nummer kommit oss till handa, börjat utgifvas af Philipsen & Ko. i Kjöbenhavn. Tidskriften, som utkommer hvarje Onsdag utlofvar att på första sidan af hvar nummer bjuda en för bladet särskildt anskaffad, påklistrad fotografi af sceniska konstnärer och tonkonstnärer och skall till sitt hufvudinnehåll omfatta dramatiska och musikaliska frågor, biografier, kritik öfver in- och utländsk musiklitteratur, korrespondenser etc. Priset är 3 kr. för kvartalet.

N:r 1 af denna veckoskrift, hvilken vi härmed bringa vår välkomsthelsing och lyckönskan, företer en god typografisk utstyrelse och godt innehåll. Detta nummer illustreras af en fotografi af den danska skådespelerskan Josefine Eckhardt med tillhörande text. Bladet innehåller för öfrigt uppsatser: »Om Haydn's person» af Angul Hammerik, »Legouvés Teater-Erindringer» af v. Möller, »Teatre i Venedig i forrige Aarhundrede» af S. Schandorph, »Kritisk revue» samt smärre notiser »Fra fremmede Scener».

På Kgl. Teatren i Köbenhavn har nyligen gifvits en länge bebadad sångpjes »Paa Krigsfod», med musik af en yngre tonsättare, Kalhauge, hvilken gjort sig fördelaktigt känd genom flere mindre kompositioner. Stycket, som hade en »underlig gammaldags karaktär» erbjöd ingenting nytt eller intresseväckande.

Paris. Den af tidningen Figaro arrangerade festen till Offenbachs minne och särskildt för af-täckande af hans byst, på ett lyckadt sätt utförd af M. Franceschi, var besökt af allt hvad Paris hade parisiskt. Man gaf stycken ur de flesta af Offenbachs operor, och att utförandet däraf lemnade intet öfrigt att önska kan man väl inse, då det var öfvertaget af sådana förmågor som madame Ugalde, Judic, Théo, Galli-Marie, Granier, Maurel, Capoul m. fl. Ett nummer som slog mycket an var barcarolen ur den nya operetten les Contes d'Hoffman, utförd af m:lle Isaac, Ugalde och Opéra comique's utmärkte kör, hvilken barcarole måste bisseras. Den täcka Fortunios visa föredrogs af den unga och intagande m:lle Vanzandt på ett sätt som hänförde salongen. Till slut framträdde M. Delaunay från Comédie-Française till bysten och uppläste versar författade af Henri Meilhac. Samtliga artister förenade sig nu omkring bysten, nedläggande kransar på fotställningen, hvarefter de skildes åt — såsom det heter — »visserligen med rörelse, men dock med leende, ett melankoliskt leende på läpparne, ty icke en gång efter sin död ville den geniale, älskvärde mästaren och fienden till alla tårar göra sina vänner sorgsna».

Léo Delibes har rest till Nantes för att närvara vid repetitionerna till Jean de Nivelle, som, förändrad till stor opera, derstädes skulle gå öfver tiljorna å grand-théâtre.

Den berömda musikteoretikern C. F. Weitzmann afled d. 7 Nov. i Berlin. W. var född 1808 och slog sig år 1848 ned i sin födelsestad Berlin efter att hafva lemnat Petersburg, der han vistats sedan 1836 såsom kejsarlig hofmusiker.

Richard Wagner har återkommit till München från sin italienska resa. Hans lyckliga återkomst frädes derstädes med uppförande af hans operor Tristan och Meistersinger. Efter ett kort uppehåll i München begaf han sig till Bayreuth.

INNEHÅLL: Anmälan. — Fransk musik och franska musiker. I: Alphonse Duvernoy. — »Jean de Nivelle». — Oscar Arnoldson (med porträtt). — Mozaris »Trollflöjten». — Nya svenska musikaler. — Från scenen och konsertsalen. — Berlioz »Damnation de Faust». — Från in- och utlandet: Bref från Kjöbenhavn och Upsala; Notiser. — Annonser.

Med benäget biträde af

Fröken MATHILDA GRABOW,
Kapellmästaren CONRAD NORDQVIST,
K. Kammarmusici ANTON ANDERSEN,
GOTTLIEB ECKHÉLL, FRED. SÖRENSEN
och herr MAX STRANDBERG

gifver undertecknad

Tisdagen d. 14 Dec. 1880, kl 8—10 e. m.

i Kongl. Vetenskaps-Akademiens Hörsal

en

Soirée för Kammarmusik

enligt följande

Program.

1. Stråkkvartett af *Franz Schubert*.
(A moll) Op. 29.
2. a) Romanza Andaluza
Malagueña » *Pablo Sarasate*.
b) Adagio & Canzonetta
(ur Concerto roman-
tique) » *Benjamin Godard*.
Solo för violin med
pianoaccomp.
3. Sång.
4. Stråkkvintett » *L. v. Beethoven*.
(Ess dur) Op. 4.

Biljetter (numrerade à 2 Kr., onummerade
à 1 Kr. 50 öre) säljas hos alla Herrar Musik-
handlare.

Theodor Lindström.

ILLUSTRERAD TIDNING.

Helt år 7.00. Helt år 12 Kr. Flerdelens år 3.50.
1881. NY 1881.

Sveriges förnämsta illustrerade tidning.
Redaktion: *Ernst Beckman och Fr. Vult von Steijern.*

Alldeles gratis

erhållas Ny Illustrerad Tidning af en hvar som bland vänner och bekanta på lands-
bygden och i städer der ej särskilda ombud äro antagna, skaffar minst fyra (4) prenu-
meranter, verkställer prenumeration å posten och insänder postqvittot till Ny Illustrerad
Tidning, Stockholm. Om provision hellre önskas lemnas 10 % d. v. s. för 4 ex. 4 kr.
80 öre. För större andel högre provision. — Tidningen kostar ej fullt fyra öre om dagen.

ABR. LUNDQUIST

Kongl. Hof-Musikhandlare.

Stockholm, Malmorgsgatan N:o 8.

Musikhandel och Musiklånbibliotek.

 Fullständig katalog utdelas gratis. 

Lager af alla i Peters, Litolffs, Booseys, Novellos, Enochs,
Hansens, m. fl. *godtköpsupplagor*, utgifna arbeten.

Lager af äkta Italienska strängar, m. m.

Obs.!

Obs.!

Obs.!

Musiklärare

i STOCKHOLM och LANDSORTEN,

som önska komma i åtanke vid blifvande **Gratis-fördelningar af nya**
Undervisnings-Musikalier behagade snarast insända resp. adresser
till

Huss & Beers Musikhandel,
Gustaf Adolfs torg N:o 8.

I Huss & Beers Musik- och Instrument-Handel 8 Gustaf Adolfs torg 8 Violiner,

hvaribl. utmärkta Skol-Instrument à Kr. 20—60.

$1\frac{1}{2}$ & $3\frac{3}{4}$ Violiner.

Alt-Violiner & Violonceller,

såväl tyska, som af Otto's utmärkta fabrikat.

Stråkar & Etuier,

alla qualiteter.

Guitarrer,

med och utan mekanik.

Zittror

fr. Kr. 45—120, samt Zittersträngar och ringar.

Lutor & Mandoliner.

Speldosor,

svenska melodier (restlagret slutsäljes till
inköpspris).

Trummor & Tambouriner,

Castagnetter.

Flöjter & Piccola-flöjter

(vanlig och Böhm-konstruktion).

Clarinetter.

Cornetter,

m. fl. Messings-Instrument.

Prima Italienska Strängar

inkomma månadtligen.

Vid köp af $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ Stock betydlig rabatt.

Notpapper

från Breitkopf & Härtel i Leipzig, alla
linieringar.

Not-Skrifböcker,

med och utan ornamenteradt papper.

Notväskor & Notrullar,

billigare och eleganta, praktiska och hållbara.

NYE MUSIKALIER.

Paa Kongl. Hofmusikhandels Forlag udkommer følgende Værker, særdeles passende til Julepræsent:

"ILLUSTRERET SANG-ALBUM"

indeholdende 30 ny Bidrag af de bedste Digtere, Komponister og Malere.

Det er første Gang, der er fremlemmet noget Arbejde, hvor de nævnte 3 Kunstarter samvirke. Samlingen er indbundet, forsynet med pragtfuldt Titelblad, og udstyret med udsøgt Elegance. Pris 6 Kroner.

"AARSTIDERNE"

DIGTCYCLUS

af

HOLGER DRACHMANN.

Skreven til 12 Klaverstykker af P. TSHAIKOWSKI. Forsynet med Tegninger af fremragende danske Kunstnere. 85 Sider. Elegant udstyret. Pris 5 Kroner.

"Bal-Album"

Pragtudgave, Lommeformat, indeholder 12 ældre og ny Dandse af Brødrene Strauss, Gungl, Fahrbach, Suppé, Lanner, m. fl. Pris 2 Kroner.

"OPERA-REVUE"

indeholder udvalgte Stykker for Piano af moderne Operaer (Leo Delibes: »Jean de Nivelle», Thomas: »Hamlet», Bizet: »Carmen», Rubinstein: »Nero», Verdi: »Aida», Goldmark: »Dronningen af Saba», Kretschmer: »Folkungerne», Gounod: »Romeo og Julie»).

"Opera-Revuen" udkommer med 1 Hefte hver 14 Dag, indeholdende 10 à 12 trykte Nodesider i elegant Udstyrelse til den overordentlig billige Pris af 50 Öre pr Hefte.

Den danske Presse har udtalt sig særdeles fordelagtigt om dette Foretagende.

"FRA RUSSISKE KOMPONISTER"

Samling af udvalgte Stykker for Piano af moderne russiske Komponister (Tshaikowski, Wilm, Karganof, Liadoff, Stsherbatscheff).

Overordentlig billig Udgate. 66 Sider. Pris 2 Kroner.

Foruden ovenstaaende Værker indeholder Hofmusikhandelens Forlags-Katalog til Julen en særdeles rig Samling af billige og gode Udgaver. Katalog tilsendes paa Forlangende franco fra

KONGL. HOF-MUSIKHANDEL,

Kjöbmagergade 44. KJÖBENHAVN.

Den 10 December utkommer på Huss & Beers Musikförlag hos rikets samtliga Musik- och Bokhandlare och rekommenderas till Jul-Præsent:

"Dans-Program" för Saison 1881.

Prakt-Dans-Album innehållande 8 moderna danser för Piano.

- | | | | |
|-----------------------------------|-----------------|---|------------------|
| N:o 1. Damernas vals | af Waldteufel. | N:o 5. I eget hem. Vals | af Kéler-Béla. |
| » 2. Juanita-Polka | » Suppé. | » 6. Circus-Française | » Köppen. |
| » 3. O sköna Maj! Vals | » Joh. Strauss. | » 7. Förgät-mig-øj! Polka-Mazurka | » Ringvall j:or. |
| » 4. Styfmorsblomman. Polka | » Gundlach. | » 8. Coppini-Galopp | » Roth. |

Pris: 1 Krona 50 öre.

EMIL SJÖGREN.

Op. 5.

FEST-POLONAISE

för Piano 4 händer.

Pris: 1 Kr. 50 öre.

Ett på samma gång populärt och originelt verk af vår mest lofvande, yngre komponist.

ELFRIDA ANDRÉE.

Op. 7.

5 smärre Tonbilder

(i sammanhang)

för Piano.

Pris: 1 Krona.

Lätta och melodiska småstycken, med nordisk-poetisk anstrykning.

MARTINEZ (Herm. Berens).

Valse Andalouse

Arrangement för 4 händer af Komponisten.

Pris: 1 Kr. 50 öre.

SOLTIKOFF (Prince de).

Sport-Valse

för Piano 4 händer.

Pris: 1 Kr. 50 öre.

Melodisk och dansant — lämpar sig såväl för salongen som balsalen.

På **Albert Bonniers** förlag har under året utkommit bland annat följande arbeten:

Ahnfelt, Arvid, *Hvad kommer man ihåg?* Vandringer i fantasiens och erinringens värld. 1 krona.

Bondeson, Aug., *Jon i Slätthult*. Skildring från Halländska gränsbolifvet. 50 öre.

Caro, E., *Pessimismen i nittonde århundradet*. Leopardi, Hartman, Schopenhauer. 1: 50.

Crusenstolpe, M. J., *Morianen eller Holstein-Gottorpska huset i Sverige*. 6 delar. 11 kr., inb. 16 kr.

Devall, J. v., *Elsa Hohenthal*. Roman. 1: 50.

Ebers, G., *Uarda*. Roman från det gamla Egypten. 2:ne delar. 3: 50.

—, *En egyptisk konungadotter*. Historisk roman. 2:ne delar. 3: 50.

Ekelund, Th., *Förbisedda blad ur vår vitterhet*. Små litteraturhist. ströftåg. 1: 25.

Ewald, H. F., *Nils Brahe*. Historisk roman från Christian II:s tid. 2:ne delar. 3: 50.

Gubben Noach, *Skogvaktarens berättelser*. Bilder ur folk- och jägarelivet i norra Sveriges skogsbygd. 2:a häft. 1: 25.

Gullberg, G., *Romaner i västfickformat*. Parodistiska ströftåg. 75 öre.

Hillern, W. v., *Den unge munken*. Roman-tisk berättelse från 13:e seklet. 1: 50.

Kielland, Alex., *Garman & Worse*. Roman. Autor. övers. 2: 50.

Knös, Teodor, *Skildringar från Korsika*. Med 5 illustr. 2: 50.

Krook, Axel, *Figurer och Händelser*. Illustrerad omslag. 2: 50.

Lea, Ur minnet och fantasien. Med 25 illustr. af C. Larsson. 4 kr., inb. 5: 50.

Mark, Johan, *Uppåt och Framåt*. Berättelser från mellersta Sveriges bergsbygd. 3: 25.

Mörk, Halfdan, *En stormsvala blott*. Humoresker, satirer, in- och utkast. 1 kr.

Nordensvan, Georg, *Guido*. Ur Bobs papper. 1: 50.

—, *Skattsökarne*. Ett blad ur Grips-holms häfder. 2 kr.

Rydberg, Viktor, *Bibels lära om Kristus*. 4:e uppl. 5: 50, inb. 7 kr.

—, *Till läran om de yttersta tingen*. 2: 50.

—, *Den siste Athenaren*. 4:e uppl. Med förf:s porträtt. 6 kr., inb. 8 kr.

Samarow, Gregor, *Upprättelse och Försoning*. Social roman. 6: 75.

Santesson, A. B., *Ur Naturen och Samhället*. Betraktelser, bilder och skildringar. 2: 50.

Topelius, Zach., *Vinterqvällar*. Noveller, sägner och skildringar. Första cykeln, 2:ne delar. 8 kr., inb. 11 kr.

Wetherell, Elizabeth, *Stora, vida världen*. Ny övers. af M. Langlet. 2:ne delar. 4 kr., inb. 5 kr.

Madame L. HÉRITTE-VIARDOT^s Musik-Institut

är öppet från den 1 Oktober till den 1 Juni.

Afgiften, som erlägges förskottsvis i hvarje månad, är:

För Sång, Piano och Harmoni	25 Kronor.
» Sång och Piano	20 »
» Sång (i högsta klass)	20 »
» Sång (i förberedande klass)	15 »
» Piano	12 »
» Harmoni	8 »
» Piano och Harmoni	15 »

Endast damer antagas som sängelever, hvaremot alla, så ock barn, erhålla undervisning i pianospelning och harmoni.

I sång och pianospelning erhåller hvarje elev 2 lektioner i veckan; i harmoni deremot blott en.

L. Héritte-Viardot.

Vestra Trädgårdsgatan N:o 9.

CARL SUNESON. Bok-, Musik- & Pappershandel. 24 Norrlandsgatan 24.

På **Huss & Beers Musikförlag** har utkommit hos alla Musik- och Bokhandlare:

DONNA JUANITA.

Komisk opera

af

Frans von Suppé.

Arrangement för Piano

(med bifogad svensk text)

af Richard Henneberg.

1 kr. 50 öre.

Juanita-Marsch.

(Originalupplaga med titelvignett.)

Piano solo 75 öre.

» 4 händer 1 kr.

Juanita-Vals.

Original-arrangement af

Ed. Strauss.

1 krona.

Juanita-Polka.

75 öre.

Sångtext

till **Donna Juanita** 50 öre.

Fullständiga klavérutdrag med och utan text samt alla öfriga arrangementer af Donna Juanita i

HUSS & BEERS

Musikhandel & Musik-Lånbibliotek.

8 Gustaf Adolfs torg 8.

Billig och Modern Musik

för

Harmoni-Corps

och

Liten Orkester

i **Huss & Beers Musikhandel.**

Kataloger gratis!

På **Huss & Beers** förlag ha utkommit följande, af pressen enstämmigt lofordade

Kompositioner

af

Ludvig Norman:

12 Sanger

(op. 49)

till Dikter af

C. D. af Wirsén.

Komplett 6 kr., i 4 häften à 1.75—2 kr.

Resebilder.

Sex karaktärsstycken

för

Piano och 4 händer.

op. 52.

1:a Häftet:

1. Reselust.
2. Öfver insjön.
3. Genom skogen.

2 kronor.

2:a Häftet:

4. Hägring.
5. I regnväder.
6. I säker hamn.

2 kr. 50 öre.

OLGAS VISA.

Ur Edv. Bäckströms »Dagward Frey».

50 öre.

Ludvig Normans Kompositioner måste studeras — men för den *icke ytlige* musikvännen är detta en möda som väl lönar sig!

1 Elkan & Schildknechts Musikhandel, Fredsgatan 17.

Fredr. CHOPIN

14 Valser för piano.
Pris: 1 krona.

51 Mazurkor för piano.
Pris: 2 kronor.

10 Polonaiser för piano.
Pris: 1 kr. 20 öre.

15 Nocturner för piano.
Pris: 1 kr. 20 öre.

Elkan & Schildknechts förlag:

SÅNGER

för tvenne röster

med accompagnement af piano

komponerade af

LUDVIG NORMAN.

Pris: 2 kronor.

50 Svenska Folkmelodier

satta för piano af

HERMAN THUNMAN.

Pris: 2 kronor.

1 Elkan & Schildknechts Musikhandel, Fredsgatan 17.

Ole Bull's Favorit-Kompositioner

arrangerade för piano.

Pris: 1 krona.

Hos alla Musik- och Bokhandlare finnas följande på ELKAN & SCHILDKNECHTS förlag år 1880 utkomna

MUSIKALIER

för piano, 4 händer:

BOCCHERINI, Menuett	0.50.
HOFMANN, Silhouetter från Ungarn	1.50.
» Ur min Dagbok. 1:a häft.	1.50.
HÄNDEL, Largo	0.50.
LACHNER, Marche célèbre	1.00.
MAYER, Galop militaire	1.00.
RESCH, Heimliche Liebe. Gavotte	0.75.
SÖDERMAN, Fest-Polonaise	1.00.
THOMAS, Potpourri ur Op. <i>Mignon</i>	1.50.
VERDI, Triumf-Marsch ur Op. <i>Aida</i>	1.00.
Österrikisk Tapto-Polka	0.75.

för piano, 2 händer:

BEHR, Mille Fleurs. Polka gracieuse	0.75.
HOFMANN, Ur min Dagbok. 12 Pianostycken tillägnade <i>Fru Clara Schumann</i> . 1:a häft.	1.00.
Innehåll: N:o 1. På vattnet. — N:o 2. Sista tjensten. — N:o 3. Längs med bäcken. — N:o 4. Under linden.	
JUNGSMANN, Mandolinen-Ständchen	1.00.
SCHULHOFF, Grande Valse brill. (Ass dur)	1.50.
SPINDLER, Amazonenritt	1.25.
THUNMAN, 50 Svenska Folkmelodier	2.00.
VERDI, Triumf-Marsch ur Op. <i>Aida</i>	0.50.

för en röst vid piano:

ANDERSEN, Over de høje fjelde	0.50.
» Venevil	0.50.
BLUMENTHAL, Vägen till paradiset	0.75.
FOGELBERG, Fogeln i bur	0.50.
» Fogeln i frihet	0.50.
» »Var tyst, var tyst du bölja blå»	0.75.
GOUNOD, Bön till Vesta, ur Op. <i>Polyeucte</i>	0.75.
KEINER, Tre Visor (Mitt fosterland. — På skridskor. — Flyttfoglarne)	1.00.
NIEDERMAYER, Farväl till Frankrike. Romans ur Op. <i>Maria Stuart</i>	0.75.
THOMAS, Romans ur Op. <i>Mignon</i> : »Hon kunde icke tro, i barnslig oskuld lycka»	0.75.

På ABR. HIRSCHS förlag att tillgå hos alla Musik- och Bokhandlare:

Till Julen! Nya Musikalier.

HALFDAN KJERULFS Sånger och Visor

för en röst vid piano
med originaltexter och tysk översättning.

= Ny godtköpsupplaga. =

Komplett i 2 band, häftade... à Kr. 4: —
" " pryddigt inb... à Kr. 5: 50.

I ett band:

Kjerulfs, Lindblads
och

Södermans Sånger och Visor

satta för piano ensamt af
HERM. BERENS.

Elegant bundet 3 kronor 50 öre.

ERNST WALLMARKS Visor och Kupletter vid piano.

Första knippan:

Innehållande 25 visor och kupletter
samt Doktor Faust, komisk solo-opera i en akt.
Musik och ord 2 kronor 50 öre.

Andra knippan:

Innehållande 25 visor och kupletter.
Musik och ord 2 kronor 50 öre.

Till Julen! Nya Musikalier.

A. F. LINDBLADS samtliga Sånger och Visor

för en röst vid piano.

= Ny godtköpsupplaga. =

Komplett i 9 delar häftade... à Kr. 2: —
Pryddigt inb., del. 1—8 i 4 band... à " 5: 50.
" del. 9 (efterlemn. sånger) " 3: 50.

SIEGFRIED SALOMANS Sånger och Visor

för en röst vid piano.

Första häftet innehållande 6 sånger... Kr. 1: 50.
Andra häftet 6 sånger, Tredje 5 sånger
och Fjerde 3 sånger... à " 2: —
Inom kort utkommer af samma komponist
"Lägerlif", Fantasi N:o 2 för stor orkester
i arrangement för piano 4 händer.

F. A. REISSIGERS Sånger och Visor

för en röst vid piano.

Första häftet innehållande 6 sånger... Kr. 1: 50.
Andra " " 6 sånger... " 2: —
Tredje " " 6 sånger... " 1: 50.

CHRISTIAN TEILMANS Pianokompositioner:

Op. 53. De gamles dans — 75.
" 54. Vid Renas strand. Folkdans... — 75.
" 55. Aftonstämning. Karakterstycke 1: —

Till Julen! Nya Musikalier.

AUG. SÖDERMANS efterlemnade arbeten:

N:o 1.

Ouverture till Orleanska Jungfrun.
Arrangement för piano fyra händer.
2 kronor.

N:o 2.

Sånger

för en röst vid piano.
2 kronor.

N:o 3.

Tscherkessisk dans
för piano

två händer 1 kr., fyra händer 1 kr. 50 öre.

N:o 4.

Trestämmiga Sånger
för mansröster.
2 kronor.

Den gamle Klockarens visor
för en röst vid piano af
J. A. JOSEPHSON.
Andra samlingen. 2 kronor.

SJUNG!

Samling af äldre och nyare omtyckta sånger vid piano.
Trenne delar innehållande 280 sånger.
Hvarje del häftad... à kr. 4: —
" " pryddigt inbunden... à " 5: 50.